

– ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಲ್ಲಣ್ಣ ರೈ

ಪ್ರವೇಶ : ಮಾನವ ಸಂಘ ಜೀವಿ, ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬದುಕಲಾರ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸಂಘ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರುವುದು ಸಹಜ ಹಾಗೂ ಆಕಸ್ಮಿಕ. ಒಬ್ಬರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಋಷಿಪಡದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಪದ್ಯದ ಆಶಯ.

ಸಂತೆಗೆ ಹೋದನು ಭೀಮಣ್ಣ,
ಹಿಂಡಿಯ ಕೊಂಡನು ಹತ್ತು ಮಣ;
ಕತ್ತೆಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಹೇರಿಸಿದ,
ಕುದುರೆಯ ಜೊತೆಯಲಿ ಸಾಗಿಸಿದ.

ಕತ್ತೆಯು ಅರಚಿತು "ಓ ಗೆಲೆಯ,
ಅರ್ಧವ ನೀ ಹೊರು, ದಮ್ಮಯ್ಯ"
ಕುದುರೆಗೆ ಕೂಗದು ಕೇಳಿಸಿತು,
ಕತ್ತೆಯ ಕಿರುಚನು ಚಾಳಿಸಿತು.

"ನಿನ್ನಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಹಾಕಿದನು,
ಅದಕೇ ನಿನ್ನನು ಸಾಕಿದನು,
ನೀನೇ ಹೊತ್ತುಕೊ ಬೇಗ ನಡಿ,
ದಣಿಯದೊ ಬರುವನು ಹಾದಿ ಹಿಡಿ!"

ನಡುಗಿತು ಕತ್ತೆಯ ಕೈಕಾಲು!
ಬಿದ್ದಿತು ಭೂಮಿಗೆ ಕಂಗಾಲು!
ಬಂದನು ಆಗಲೆ ಭೀಮಣ್ಣ,
ಕುದುರೆಗೆ ಹೊರಿಸಿದ ಹತ್ತು ಮಣ.

ಹೊತ್ತಿತು ಕುದುರೆಯು ಹೊರೆಯನ್ನ,
ಅತ್ತಿತು ಬಗ್ಗಿಸಿತದು ಬೆನ್ನ,
ಕುದುರೆಯು ಬೇಡಿತು ಕತ್ತೆಯನು,
"ಮರೆಯೆನು ನಿನ್ನುಪಕಾರವನು.

ಒಂದಿಷ್ಟಾದರು ಹೊತ್ತುಬಿಡು
ನನ್ನಯ ಪ್ರಾಣವ ಉಳಿಸಿಕೊಡು"
ಕತ್ತೆಯು ಹೇಳಿತು ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ
"ಆಗೇನಂದಿಯ ಸೊಕ್ಕಿನಲಿ?

ನನ್ನಯ ಕಷ್ಟದಿ ಹಿಗ್ಗಿದ್ದಿ
ಬಂತೇ ಈಗಾದರು ಬುದ್ಧಿ?
ನೀ ನನಗಿದ್ದರೆ ನಾ ನಿನಗೆ
ನೆನಪಿರಲೇ ನುಡಿ ನಮ್ಮೊಳಗೆ."

ಕೌಶಲ : ಬರೆಯುವುದು.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಥೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು.

ಕವಿ ಕೃತಿ ಪರಿಚಯ:

ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ ಅವರು ಜೂನ್ ೮, ೧೯೧೫ ರಂದು ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಯ್ಯಾರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕ, ಸಾಹಿತಿ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮುಖ, ಐಕ್ಯಗಾನ, ಗಂಧವತಿ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಅನ್ನದೇವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡೋಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಇವರು ಅರವತ್ತಾರನೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಆಗಸ್ಟ್ ೬, ೨೦೧೫ರಂದು ದೈವಾಧೀನರಾದರು.